

Forfatter: Andersen, H. C.

Titel: H.C. Andersens Eventyr bd. VI kritisk udg. efter de originale eventyrhæfter med varianter ved Erik Dal

Citation: Andersen, H. C.: "H.C. Andersens Eventyr bd. VI kritisk udg. efter de originale eventyrhæfter med varianter ved Erik Dal", i Andersen, H. C.: *H.C. Andersens Eventyr bd. VI kritisk udg. efter de originale eventyrhæfter med varianter ved Erik Dal*, C. A. Reitzel, 1990, s. 117. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-hcaeventyr06val-shoot-idm139779800608080/facsimile.pdf> (tilgået 10. april 2024)

Anvendt udgave: H.C. Andersens Eventyr bd. VI kritisk udg. efter de originale eventyrhæfter med varianter ved Erik Dal

Ledfølge

Også dette emne smuldrer, delvis fordi en del mindre exemplarer kan findes i det foregående; men det bør dog fremhæves. Man kan nemlig vente sig en del af et menneske, der – om så kun i sine dagbøger (19. maj 1866, *Dagbøger* VII 110) – kan skrive: »Paa Hjemveien fortalte Fru O Neill mig at hendes Morfader var for politisk Færd af Don Miguel blevet med Flere henrettet i Oporto.« Og ofte citeret er Rubows passus s. 234 om fremskydning af et vigtigt sætningsled, figurcn emdåsc: »Han bruger den ofte saadan, at jeg ikke tror der lader sig finde anden Forklaring, end at hans Temperament fordrede livligere Ombytning af Sætningens Hovedled end andre Menneskers. Hans Venner kritiserede den hos ham, og Edv. Collin har vist ligefrem rettet nogle Steder omvendt Ordfolge til normal.« (NB ledfolgen i sidste sætning!). Ombytningen kan snarere resumé, resultat, liv, gentagelse, folkelig eller poetisk stil. Emnet udgør begyndelsen af Anker Jensens lange slukkapitel om ordstilling, AJ 268-98; det kan selvfølgelig exemplificeres fra variantapparatet, men egentlig i forbavsende ringe grad. Her som andetsteds måtte en metodisk behandling incidrage eventyrtexten i almindelig forstand, ikke blot de »frynsrør« (jf. s. 119), apparatet indeholder.

I 172 *Her er to snoa Mus i Nat, som ville ... > ... som i Nat ville ...* D; mere korrekt, men mindre karakteristisk, er dommen AJ 296.

II 89 og 115, III 42 bør læses i apparatet. De er exemplier på sætninger, der har meget svært ved at finde deres leje, og som man kan synes, at forf. burde have omformet helt for at blive tilfreds. De er omtalt s. 67. Se også II 208.

II 160 *trak saa dybi Veiret; 264 kjøbe i Kjøge en Guldring; III 55 nu holder mig ingen Baand* (her to nominale led); III 82 (da) *faldt Svommehuden, som en sonderrenen Handske af; IV 91 da i Morgenukjæret han ... red tilbage* (hvor det nu fremdragne ms. har et overstreget han efter da) – er steder der har fået den normale ledfølge, som regel i D.

Hovedsætningsordstilling i bisætning

Ligesom de foregående få exemplarer hører de fleste af de følgende til adverbiernes syntax, jf. AJ 281 og Rubow 206. Undtagelsesvis kan subjekt og verbum ændre plads i en variant: II 295 ... *Sagnet fortæller et for mange Aar tilbage ... blev et uskyldigt Barn lokket > et uskyldigt Barn blev lokket* D – virkelig kejtet, fordi *for mange Aar tilbage* ikke bringes på